
Katowice, 19.02.2024 r.

Szanowna Pani
Agnieszka Dziemianowicz - Bąk
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

W związku z finalizacją przez Komisję Europejską prac nad określeniem statusu i modelu zatrudnienia osób pracujących za pośrednictwem tzw. cyfrowych platform pracy oraz decyzją Rady i Parlamentu Europejskiego o przyjęciu porozumienia w sprawie ostatecznego kształtu Dyrektywy regulującej przedmiotowy zakres zwracam się z wnioskiem o:

- Powołanie zespołu eksperckiego działającego przy Ministerstwie z udziałem strony społecznej obejmującej swoim działaniem sektor handlu i usług, którego celem byłoby przyjęcie założeń niezbędnych do wdrożenia przepisów krajowych regulujących materię wskazaną w Dyrektywie
- Podjęcie wstępnych konsultacji społecznych ze środowiskami organizacji pracodawców oraz organizacji związkowych w celu wypracowania modelu legislacyjnego, który stanowiłby fundament dla implementacji Dyrektywy, co pozwoli na szybsze i zgodne z celami prawodawstwa UE unormowanie krajowych regulacji prawnych

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że Polska od wielu lat z opóźnieniem implementuje akty prawa unijnego. Przykładem takiego zaniechania jest ponad dwuletnie oczekiwanie na wdrożenie do porządku krajowego przepisów Dyrektywy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa. Powołanie zatem zespołu, który mógłby przygotować pewne fundamenty dla rozwiązań krajowych zbieżnych z celami Dyrektywy dotyczącej cyfrowych platform pracy jest zasadne już teraz, zwłaszcza, że nowe regulacje UE będą wymagały przygotowania w Polsce nowej ustawy, a proces ten, ze względu na szeroki obszar regulacji będzie wymagał zaangażowania odpowiednich zasobów oraz czasu.

Z informacji posiadanych przez Sekretariat, w tym kierowanych przez osoby poszkodowane nieuregulowanym ustawowo, w sposób kompleksowy modelem pracy w ramach tzw. ruchomych sklepów wynika, że:

1. Rynek osób zatrudnionych w celu dostarczania towarów między sprzedawcą (siecią handlową), a odbiorcą (klientem) cechują znamiona tzw. szarej strefy. Część z tych osób działa w modelu samozatrudnienia na warunkach charakterystycznych dla **stosunków pracy** tj. pod kierownictwem sprzedawcy i kontrolą pracy (głównie poprzez aplikacje mobilne wykorzystywane w pracy, a stanowiące element funkcjonalny wspomnianych w przepisach UE cyfrowych platformy pracy). Ponadto model B2B realizowany jest często w ramach współpracy z jednym podmiotem, co podważa w ogóle sens regulacji prawnych dotyczący swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz jej samodzielności i dywersyfikacji. Znaczna część pośredników świadczy usługi na podstawie nienazwanych umów lub nawet ich braku, co naraża Państwo na straty związane z nieregulowaniem zobowiązań składowych i podatkowych. Rynek zatrudnienia ponad pół miliona osób, często młodych i nieświadomych prawnie jest zatem nieszczelny, rozproszony i niekontrolowany.
2. Osoby te świadczą pracę lub usługi pod silną presją czasu (w dodatku w ramach niczym Nielimitowanych godzin pracy) i w zagrożeniach związanych z warunkami pracy terenowej, organizowanej często niezgodnie z zasadami i przepisami BHP. Dodatkowo osoby te ponoszą odpowiedzialność majątkową za dostarczane towary.
3. Ponadto, poza pracownikami świadczącymi dostawy towarów istnieje niepoliczalna wręcz liczba osób tzw. freelancerów, którzy w stosunkach nienazwanych i często bezumownych obsługują platformy zakupowe e-commerce.

W związku z powyższym przedstawiamy stanowisko Sekretariatu, które może przyczynić się do rozpoczęcia prac legislacyjnych nad modelem pracy za pośrednictwem cyfrowych platform pracy. Działania te mogłyby uwzględniać:

1. Stworzenie minimalnych standardów pracy i warunków zatrudnienia dla osób wykonujących pracę przy wykorzystaniu cyfrowych platform pracy
2. zagwarantowanie minimalnego wynagrodzenia dla osób, które wykonują usługi w formie B2B na kształt przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę
3. Zagwarantowanie przywilejów charakterystycznych dla pracowników, niezależnie od stosunku prawnego tych osób, w tym m.in. prawa do płatnego urlopu, maksymalnych norm czasu pracy, gwarancji odpoczynku dobowego i tygodniowego, prawa do korzystania ze zwolnień chorobowych oraz tzw. urlopów specjalnych
4. Zagwarantowanie prawa do pokrycia w formie ryczałtu korzystania z własnych środków transportu w jazdach lokalnych
5. Zagwarantowanie prawa do koalicji i przynależności do związków zawodowych

Zaproponowana definicja cyfrowej platformy pracy (art. 2 ust. 1 projektu Dyrektywy) wprowadza szeroki zakres modeli biznesowych w zakresie zastosowania nowej regulacji. Natomiast wyrażona w Dyrektywie zasada domniemania, że tzw. pracownicy cyfrowi przy spełnieniu przynajmniej 2 z 5 kryteriów wskazanych w przepisach będą stanowili grupę pracowników w rozumieniu przepisów prawa pracy, pozwala już teraz na podjęcie rozmów przy udziale partnerów społecznych nad opracowaniem docelowego katalogu uprawnień pracowniczych.

Nie można przy tym pominąć kwestii powiązań biznesowych sieci handlowych oferujących nabywanie towarów przez platformy cyfrowe z firmami pośredniczącymi w ich dostawie. Przy tak silnej dominacji w relacji: sieć handlowa – pośrednik (obsługujący zamówienie na stronie internetowej i/lub dostarczający produkty) – pracownik/kurier znaczenia nabiera zagwarantowanie najniższemu ogniwu tej zależności, czyli zorganizowanym pracownikom/zleceniobiorcom możliwości zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień zbiorowych. Przy czym wydaje się, że stroną tego typu porozumień powinna być dana sieć handlowa, która ma dla całej tej relacji – od oferty sprzedaży, poprzez dokonywanie zamówień, po zlecenie ich dostawy do klienta końcowego charakter dominujący. A zatem sieć handlowa nie tylko kształtuje model biznesowy między stronami, ale również powinna być odpowiedzialna za kształtowanie modelu zatrudnienia i gwarancji pracowniczych (ustawowych oraz uregulowanych w układzie zbiorowym lub innych porozumieniu).

Pozostając z nadzieją na zrozumienie wskazanej problematyki przez Resort oraz konieczności rozpoczęcia rozmów nad uregulowaniem modelu zatrudnienia ponad pół miliona osób zatrudnionych w przedmiotowym sektorze, Sekretariat wyraża gotowość na udział w rozmowach oraz przedstawienie szczegółowych rozwiązań prawnych.

Z wyrazami szacunku

PRZEWODNICZĄCY
Krajowego Sekretariatu Banków, Handlu i Ubezpieczeń
"NOZZ 'SOLIDARNOŚĆ"
Alfred Bogura

SEKRETARZ
Krajowy Sekretariat Banków, Handlu i Ubezpieczeń
Marcin Skoński